דף עבודה בשפה: משלים, ניבים והבנת הנקרא

המשל "בת האיכר והדל" מאת קרילוב

בת איכר צעירה צעדה לעבר השוק כשהיא נושאת על ראשה דלי מלא בחלב טרי שחלבה בבוקר. בעוד היא פוסעת בנחת, החלה הילדה לרקום תוכניות לעתיד ולשקוע בהזיות בהקיץ.

"מהחלב הזה שאמכור בשוק," חשבה לעצמה בחיוך, "ארוויח כסף רב. בכסף אקנה לפחות מאה ביצים. מהביצים יבקעו אפרוחים צהובים ורכים. האפרוחים יגדלו ויהיו לתרנגולות שמנות. כשיגיע החג, אמכור את התרנגולות ברווח עצום, ובכסף הזה אקנה לי שמלה חדשה בצבע ורוד וכובע עם סרט משי.

אלבש את בגדיי החדשים ואלך ליריד בכפר. כולם יסתכלו עליי בהערצה! כל הבחורים ירצו לרקוד איתי, אבל אני רק אמשוך בכתפיי ואביט בהם בגאווה כזו"...

מרוב התרגשות, שכחה בת האיכר את הדלי שעל ראשה. היא הניעה את ראשה בבת אחת כדי להדגים את תנועת הגאווה שתיארה לעצמה. באותו רגע, הדלי החליק, נפל ארצה, וכל החלב הלבן נשפך ונספג באדמה.

יחד עם החלב, נעלמו גם הביצים, האפרוחים, התרנגולות והשמלה הוורודה. בת האיכר חזרה לביתה בידיים ריקות, כשהיא לומדת שיעור חשוב לחיים.

חלק א': הבנת הנקרא

ענו על השאלות הבאות במחברת שפה:

1. תארו את "שרשרת הרווחים" שבת האיכר תכננה בראשונה (מהחלב ועד לשמלה). כיצד כל שלב הוביל לשלב הבא?
2. מה גרם לדלי ליפול בסופו של דבר? האם זו הייתה תקלה טכנית או תוצאה של מצב רגשי? הסבירו.
3. אילו תכונות אופי ניתן לייחס לבת האיכר על פי המשל? (היעזרו במילים כמו: חולמנית, פזיזה, שאפתנית, יהירה).
4. מהו מוסר ההשכל של המשל? מדוע חשוב לתכנן תוכניות, אך גם להישאר מחוברים למציאות?

הוכן ע"י סוזי דרורי

LIVEWORKSHEETS

חלק ב': לשון

1. מצאו 5 מילות תואר
2. זמנים וגופים: כתבו ליד כל מילה את המילה בזמן עבר וברבים בעתיד

מילה מהטקסט	בזמן עבר	רבים בעתיד
אקנה		
אמכור		
ארויח		
אלבש		
אלך		
אביט		

3. מצאו בטקסט 5 מילים בזמן עבר

חלק ג': אוצר מילים וניבים

העשירו את שפתכם בעזרת הביטויים הבאים:

1. **ביאורי מילים :**מצאו בטקסט מילים שמשמעותן:
   - חלומות בזמן ערנות : _____ _____
   - הולכת ברוגע: _____
   - יצאו מהביצה : _____
   - הסתלקו/אבדו : _____
2. **ניבים וביטויים של ציפייה ואכזבה:**
   - **"אל תרתום את העגלה לפני הסוסים :"**הסבירו כיצד ניב זה קשור לסיפורה של בת האיכר.
   - **"לבנות מגדלים באוויר :"**ביטוי זה מתאר אדם שמתכנן תוכניות דמיוניות ללא בסיס במציאות. כתבו משפט על בת האיכר המשתמש בביטוי זה.

הוכן ע"י סוזי דרורי

LIVEWORKSHEETS

- **"אל תמכור את עור הדוב לפני שצדת אותו :"**זהו ניב הדומה למסר של המשל. מדוע לדעתכם בחרו דווקא בדוב כדוגמה?

חלק ד': כתיבה יצירתית וביקורתית

בחרו באחת משתי המשימות הבאות:

1. **עצה מחברה :**דמיינו שאתם חברים של בת האיכר. היא חוזרת הביתה בוכה ומספרת לכם מה קרה. כתבו לה מכתב קצר ובו מילות נחמה, אך גם הסבר מציאותי כיצד עליה לפעול בפעם הבאה שתצא לשוק.
2. **שינוי הסוף :**כתבו סוף אחר למשל. בסוף שלכם, בת האיכר מצליחה להגשים את חלומה, אך בדרך אחרת (אולי היא לומדת לשמור על הדלי תוך כדי שהיא חולמת?).

משימת סיכום לשני המשלים (זאב זאב + בת האיכר):

במשל "זאב זאב" הילד איבד את **אמון הציבור** ,ובמשל "בת האיכר" הנערה איבדה את **ההזדמנות הכלכלית**. איזה משל לדעתכם מעביר שיעור "קשה" יותר לחיים? נמקו את דעתכם.

בהצלחה!

הוכן ע"י סוזי דרורי

LIVEWORKSHEETS